

Základy společenských věd			
ročník: kvinta			
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY PODLE RVP G	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> - objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka - vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat 	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže charakterizovat pojmy vědomí, psychika a psychické procesy - identifikuje faktory ovlivňující proces vnímání - uvědomuje si složitost a rozdílnost myšlení, aplikuje základní myšlenkové postupy a operace 	<p>Poznání skutečnosti (poznání a psychologie)</p>	<p>OSV</p> <p>MuV</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu filosofického tázání, porovná východiska filosofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - odliší od sebe filosofickou a vědeckou reflexi skutečnosti 		<p>OSV</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší hlavní filosofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filosofického myšlení - zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití 	<ul style="list-style-type: none"> - určí základní kritéria vědeckého poznání - porozumí základům moderní vědy, kriticky nahlíží problém vědeckého pokroku - je schopen vymezit klíčové společenskovědní disciplíny s ohledem na jejich předmět - porozumí gnozeologii jako základní filosofické disciplíně, vystihne podstatu agnosticizmu, skepticizmu, racionalizmu a empirizmu včetně nejvýznamnějších představitelů - seznámí se s nejvýznamnějšími teoriemi pravdy 	<p>Poznání skutečnosti (věda, filosofie a poznání)</p>	<p>VMEGS</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti (masmédia) 	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže charakterizovat, jakým způsobem utváří média náš pohled na skutečnost 		<p>VMEGS</p>

<ul style="list-style-type: none"> - objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - popíše, v čem se odlišuje mediální obraz skutečnosti od reality - zná hlavní druhy masových médií a orientuje se v jejich historickém vývoji, kriticky zhodnotí funkci médií v současnosti - uvědomuje si míru ovlivňování veřejného mínění médii, kriticky posuzuje bulvární média 	<p>Poznání skutečnosti (médiá a náš pohled na svět)</p>	<p>MeV</p>
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní - rozliší hlavní filosofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filosofického myšlení 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s nejvýznamnějšími filosofickými koncepcemi člověka 19. a 20. stol. (marxismus, iracionalismus a existencialismus) - vystihne podstatu antropogeneze 	<p>Člověk a jeho vývoj (člověk, příroda a kultura)</p>	<p>VMEGS</p> <p>EV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - porozumí společenské podstatě člověka a vymezí lidskou kulturu jako základní faktor lidského vývoje - uvědomí si, k jakým ekologickým důsledkům vedl vztah moderní společnosti k přírodě 		
<ul style="list-style-type: none"> - porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví - porovná různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady, uplatňuje zásady duševní hygieny při práci i učení 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje proces vývoje jedince a posoudí vliv sociálního prostředí a dědičnosti - uvědomí si rizika psychické deprivace a její možné zdroje - vnímá proces učení jako klíčový prvek ontogeneze - zná zásady efektivního učení a umí je aplikovat - definuje proces socializace a zná základní činitele socializace a jejich roli 	<p>Člověk a jeho vývoj (člověk ve vývoji)</p>	<p>MuV</p> <p>OSV</p> <p>MeV</p> <p>VMEGS</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - porozumí nejvýznamnějším změnám období adolescence 		
<ul style="list-style-type: none"> - objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka - vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat - využívá získané poznatky při sebepoznání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace 	<ul style="list-style-type: none"> - vymezí osobnost jako psychologický termín a odliší její základní složky - uvědomuje si pluralitu vnímání osobnosti a seznámí se s klíčovými psychologickými teoriemi osobnosti - porozumí tomu, jak temperament a charakter ovlivňují lidské prožívání, chování a rozhodování a chápe individualitu jejich projevů - porozumí roli emocí a motivace v lidském chování a jednání - zhodnotí význam inteligence jako obecné schopnosti řešit problémové situace 	<p>Člověk jako individualita (lidská osobnost)</p>	<p>OSV</p> <p>VMEGS</p> <p>MuV</p>

<ul style="list-style-type: none"> - objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka - vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat - využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace - na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi 	<ul style="list-style-type: none"> - porozumí významu sebepoznání a sebereflexe pro kvalitu lidského života a rozlišuje zdravé a nezdravé sebepojetí - seznámí se se základními metodami duševní hygieny a je schopen je aplikovat - určí konkrétní zásady zdravého životního stylu a ztotožní se s jejich významem pro lidské zdraví - seznámí se s faktory ovlivňujícími duševní zdraví a stres pochopí jako přirozenou součást lidského života - rozpozná nejvýznamnější kategorie duševních poruch a identifikuje formy odborné psychologické a psychiatrické pomoci 	<p>Člověk jako individualita (duševní zdraví a rozvoj osobnosti)</p>	<p>OSV</p> <p>MuV</p> <p>VMEGS</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích 	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vymezit kategorie sociální interakce a sociálního jednání a zná jejich hlavní formy 		<p>OSV</p>

<ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně patologického chování na jedince a společnost - objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy - ve svém jednání respektuje platné právní normy 	<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam kooperace pro fungování společnosti - ví, co jsou sociální instituce a jaký je smysl jejich existence - porozumí významu existence sociální kontroly a morálce a právu jako základním prostředkům této kontroly - zná rozdíl mezi autonomní a heteronomní morálkou a docení význam role autentického životního stylu 	<p>Život mezi druhými (jedinec a kolektiv)</p>	<p>MuV</p> <p>MeV</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem 	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si komplikovanost a subjektivní charakter procesu sociální percepce 		<p>MuV</p>

- vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat

- využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznání druhých lidí, volbě profesní orientace, respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky

- chápe stereotypy jako prostředek lidské orientace ve skutečnosti

- uvědomuje si nepřijatelnost předsudků v moderní společnosti, rozezná jejich hlavní druhy

- identifikuje jednotlivé formy sociální komunikace a složky komunikačního procesu

- uvědomí si význam neverbální komunikace a v praxi rozezná její jednotlivé prostředky

- posoudí vhodnost užití jednotlivých komunikačních stylů s ohledem na situaci a dokáže uplatnit v praxi zásady efektivní komunikace

- rozezná projevy manipulace v konkrétních komunikačních situacích

OSV

VMEGS

Život mezi druhými (jak poznávám druhé a jak s nimi komunikuji)

<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si hodnotu lidské práce, lidské spolupráce a důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích - chápe člověka jako bytost společenskou znající hlavní typy sociálních útvarů - objasní význam sociální kontroly a sociálních problémů současnosti - ví jak fungovat jako člen skupiny a respektuje přirozenost a hodnotu rozmanitosti projevů života a kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojem společnost - charakterizuje sociologii jako společenskou vědu - zná sociologické metody a techniky - rozliší sociální a agregátní celky - rozumí problematice davu a kolektivního jednání - charakterizuje rodinu jako malou sociální skupinu s jejími základními funkcemi - rozlišuje typy rodin a objasní příčiny krize rodiny - chápe sociální kontrolu a pojem legitimní autorita - chápe roli sociálních hnutí a organizací a identifikuje subkulturu a komunitu s principy jejich vlivu na jedince 	<p>Složitá společnost (společnost a společenské útvary)</p>	<p>OSV</p> <p>VMEGS</p> <p>VDO</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná sociální strukturu a osy stratifikace 		<p>MeV</p>

<ul style="list-style-type: none"> - posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji - porozumí perspektivám společenského rozvoje v kontextu globalizačních procesů 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje pojem gender a osvětlí příčiny a projevy genderové nerovnosti - rozliší jednotlivé typy stratifikačních systémů s konkrétními příklady a třídy a vrstvy - vymezí pojmy status, mobilita a sociální kapitál - zhodnotí problém sociální nerovnosti - porozumí marxistické koncepci tříd a její kritice - identifikuje sociální vrstvy v současné české společnosti - charakterizuje strukturální odlišnosti české společnosti před a po roce 1989 - popíše problém stárnutí společnosti pomocí pojmů porodnost, úmrtnost a přirozená demografická reprodukce 	<p>Složitá společnost (struktura společnosti)</p>	<p>OSV</p> <p>VMEGS</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vnímá dopady a důsledky globalizačních a rozvojových procesů - vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje 	<ul style="list-style-type: none"> - popíše sociální změnu jako přirozený proces - charakterizuje kategorie společenské změny 		<p>EV</p> <p>VMEGS</p>

<ul style="list-style-type: none"> - hledá příčiny neuspokojivého stavu životního prostředí v minulosti i současnosti a hledá možnostmi dalšího vývoje - pochopí provázanost ekologických faktorů s faktory ekonomickými a sociálními - posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji - objasní podstatu modernizace a její ekonomické, politické a sociální důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> - odlišuje jednotlivé typy společnosti - objasní pojmy asimilace a adaptace - rozlišuje konstruktivní a destruktivní sociální změnu s příklady - popíše problematiku sociální statiky a dynamiky s pomocí lineární a cyklické teorie vývoje - identifikuje příčiny změny tradiční společnosti v moderní a postmoderní - vysvětlí pojmy urbanizace, industrializace a modernizace - charakterizuje základní znaky postindustriální společnosti - vymezí pojem globalizace, identifikuje hlavní globální rizika a zhodnotí význam globální spolupráce 	<p>Měnící se společnost (sociální změna a moderní společnost)</p>	<p>MeV</p>
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin 	<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojmy etnikum, národ a rasa 		<p>MuV</p>

<ul style="list-style-type: none"> - zná základní pojmy multikulturní terminologie (národ, kultura, etnicita, identita, asimilace, integrace, kulturní pluralismus, globalizace, xenofobie, rasismus, intolerance, extremismus) - uvědomuje si neslučitelnost rasové intolerance s demokracií - vnímá multikulturalitu jako prostředek vzájemného obohacování různých etnik - rozpozná projevy rasové nesnášlivosti - popíše, jaké postoje a jednání provázejí rasovou nesnášlivost - vysvětlí, jak je možné změnit a zlepšit porozumění mezi lidmi různého kulturního původu 	<ul style="list-style-type: none"> - popíše současnou ČR na základě etnického složení - uvědomuje si význam a hodnotu multikulturního soužití - identifikuje praktické důsledky adaptace a asimilace - zhodnotí význam kulturního pluralismu - objasní netoleranci, xenofobii a rasismus pomocí pojmů předsudky a stereotypy - odliší pojmy pozitivní a negativní diskriminace 	<p>Měníci se společnost (multikulturní a multietnická společnost)</p>	<p>OSV</p> <p>VDO</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní rozdělení státní moci ČR na tři nezávislé složky a rozliší funkce a úkoly orgánů státní moci ČR - rozlišuje a porovná historické i současné typy státu - rozlišuje a porovnává historické i současné typy států podle formy vlády 	<ul style="list-style-type: none"> - vymezí pojem stát a objasní jeho charakteristické náležitosti - popíše pojmy moc a politika - definuje stát s ohledem na jeho klíčové znaky 		<p>MuV</p> <p>VMEGS</p> <p>VDO</p>

<ul style="list-style-type: none"> - porozumí základním politologickým termínům a uvede hlavní charakteristiky politologie jako vědní disciplíny 	<ul style="list-style-type: none"> - odliší různé teorie vzniku státu a rozlišuje formy státu podle vykonávané moci - charakterizuje prezidentský a parlamentní režim s příklady - objasní dělbu moci - popíše koncept národa - rozliší centralizovaný a decentralizovaný stát - charakterizuje politologii jako samostatnou společenskou vědu 	Stát a demokracie (stát, státní moc a společnost)	
<ul style="list-style-type: none"> - vyloží podstatu demokracie a odliší ji od nedemokratických forem řízení - porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě - ctí základní principy a hodnoty demokracie - obhájí a respektuje lidská práva a vystupuje proti jejich porušování - porozumí demokracii jako jednomu z evropských kulturních kořenů 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí mnohoznačnosti pojmu demokracie a rozlišuje mezi morálním a systémovým pojetím demokracie - vymezí základní principy moderní a tradiční demokracie - porovná život v demokratickém a nedemokratickém státě a objasní hodnotu lidských práv - popíše roli nezávislých médií v demokratické společnosti - porozumí významu politické participace pro demokracii - popíše hlavní problémy současné demokracie 	Stát a demokracie (demokracie)	VMEGS MeV VDO

<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se základními pojmy multikulturní terminologie - obhajuje svá lidská práva a respektuje lidská práva druhých lidí - má představu o roli médií v jednotlivých typech společnosti - uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě - rozlišuje složky politického spektra a porovnává jejich přístupy k řešení problémů každodenního života občanům - objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií - zná politické přístupy a postupy v rozhodování na místní a globální úrovni 	<ul style="list-style-type: none"> - popíše hodnotu politické participace v demokratickém režimu a rozlišuje její konvenční a nekonvenční formy - zhodnotí význam politického pluralismu jako předpokladu demokracie - popíše roli občanské společnosti v demokracii - porozumí politickým ideologiím jako významné součásti politického života - rozlišuje mezi liberálním, konzervativním a socialistickým pohledem na společnost - popíše feminismus, environmentalismus a multikulturalismus jako specifické formy politických ideologií - objasní pojem politická strana, rozlišuje mezi kádrovou, masovou a všelidovou politickou stranou 	<p>Politika a my</p> <p>(politický život ve státě)</p>	<p>MeV</p> <p>MuV</p> <p>VMEGS</p> <p>VDO</p>

<ul style="list-style-type: none"> - je schopen přijímat odpovědnost za sebe a za svět, ve kterém žije 	<ul style="list-style-type: none"> - identifikuje a zhodnotí význam politických stran v demokracii - rozliší pojmy vládní koalice a opozice - objasní význam voleb v demokratické společnosti a rozliší přímé a nepřímé volby - porovná většinový a poměrný volební systém - objasní faktory volebního chování - rozliší mezi levicovým a pravicovým politickým extremismem a identifikuje jednotlivé extremistické subjekty v českém politickém prostředí 		
<ul style="list-style-type: none"> - obhajuje svá lidská práva a respektuje lidská práva druhých - vymezí, jakou funkci ve státě plní ústava a které oblasti života upravuje - objasní rozdělení státní moci v ČR na tři nezávislé složky - uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vznik Československa a samostatné ČR - popíše podmínky nutné k získání českého státního občanství - charakterizuje Ústavu ČR včetně Listiny základních práv a svobod - orientuje se v politickém systému ČR 		VMEGS MuV OSV

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany a uvede příklady právních problémů občanů - objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě - rozlišuje složky politického spektra - je schopen interpretovat výsledky voleb a volebních preferencí v tabulkách a grafech - zvládá komunikaci ve styku s úřady a uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce - vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb - uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě 	<ul style="list-style-type: none"> - popíše dělbu moci v ČR - vysvětlí vztah mezi prezidentem a vládou - vysvětlí zákonodárný proces ČR - popíše volební systém ČR na úrovni sněmovny, senátu, kraje a obce - popíše fungování politických stran ČR - uvede a charakterizuje jednotlivé subjekty státní správy a samosprávy s konkrétními příklady 	<p>Politika a my (já jako občan českého státu)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí kategorie spravedlnost, svoboda a moc jako základní pojmy politické filozofie 	<p>Společnost a stát v dějinách myšlení</p>	<p>VMEGS</p>

- vyloží podstatu demokracie	<ul style="list-style-type: none"> - popíše změnu v pojetí společnosti a lidského údělu spojenou s dualismem obce boží a pozemské - osvětlí renesanční důraz na člověka a jednotlivce - objasní teorii společenské smlouvy a vyjmenuje její představitele - objasní novověké teorie společnosti v souvislosti s důrazem na lidskou přirozenost a novověký koncept přirozených práv - charakterizuje modernizační změny a popíše jejich reflexy v myšlení liberalismu a marxismu a popíše 20. století v kontextu střetu demokracie a totalitarismu - srovná totalitní ideologii s obecným konceptem náboženství 	(historické teorie společnosti a státu)	VDO
------------------------------	--	---	-----

Základy společenských věd			
ročník: sexta			
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY PODLE RVP G	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
- Uvědomí si, že téměř každý sociální akt má svůj mravní rozměr.	- Porozumí svobodě jako významnému tématu etiky.	Základy práva	OSV

<ul style="list-style-type: none"> - Rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvědomí si, jak a proč lidská svoboda nutně podléhá některým omezením. - Odliší negativní a pozitivní pojetí svobody. - Seznámí se s mnohostí a nesamozřejmostí vymezení konceptu spravedlnosti. - Odliší spravedlnost retributivní a distributivní. - Vysvětlí, proč se otázka spravedlnosti stala tak často diskutovaným tématem v dějinách myšlení 19. a 20. století. 	<p>Svoboda a spravedlnost</p>	<p>VMEGS</p> <p>MuV</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy. - Objasní význam sociální kontroly ve skupině a ve větších sociálních celcích. - Uvědomí si, že téměř každý sociální akt má svůj mravní rozměr. - Porozumí významu práva ve společnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Porozumí právu jako jednomu z normativních systémů společnosti. - Porozumí vztahu práva a státu, státní moci. - Odliší na konkrétním příkladě morální a právní normu. - Odliší různé pohledy na vztah morálky a práva. 		<p>OSV</p> <p>VMEGS</p>

- Uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují.
- Vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje.
- Vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů.
- Ve svém jednání respektuje platné právní normy.

- Porozumí proměnám práva v jednotlivých epochách evropských dějin.
- Charakterizuje jednotlivé epochy právních dějin dle převládajících forem právních pramenů a míry kodifikace práva.
- Vymezí vztah mezi právní regulací a modernizací společnosti/státu.
- Charakterizuje klíčové tendence právního vývoje českých zemí 19. a 20. století.
- Vnímá právní normu jako základ právního řádu a dokáže identifikovat její složky.
- Odliší od sebe právní normu a právní předpis.
- Orientuje se v problematice působnosti a platnosti právních norem.
- Charakterizuje a rozliší prameny práva.
- Identifikuje, které orgány/instituce jsou v ČR původci normativních právních aktů.
- Porozumí hierarchii právního řádu České republiky.
- Charakterizuje právní vědu dle předmětu jejího zájmu.

Teorie práva

<ul style="list-style-type: none"> - Uvědomí si, že téměř každý sociální akt má svůj mravní rozměr. - Porozumí významu práva ve společnosti. - Vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů. - Rozlišuje fyzickou a právnickou osobu a uvede jejich příklady. - Rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních orgánů, s nimiž se na ně mohou občané obracet. - Ve svém jednání respektuje platné právní normy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vymezí pojem „právní vztah“ a uvědomí si, jak často se ve svém životě stává jejich součástí. - Odliší jednotlivé složky právního vztahu a vysvětlí, jakou roli zde hrají právní skutečnosti. - Definuje právní subjektivitu. - Odliší jednotlivé právní subjekty. - Porozumí postupnému nabývání způsobilosti k právním úkonům v průběhu života. - Uvědomí si, že právo není statickým systémem a že různorodost skutečnosti vede k nutnosti jej vykládat. - Uvědomí si rozdíly mezi laickými závazným výkladem práva. - Porozumí významu právní ochrany, kterou docení jako důležitý znak demokratického právního státu. 	<p>Právo a náš život</p>	<p>OSV</p> <p>VMEGS</p> <p>MuV</p> <p>MeV</p>
---	--	--------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Porozumí principům soudnictví v demokratické zemi a seznámí se s nároky kladenými na funkci soudce. - Orientuje se v systému českých soudů. - Vysvětlí, s jakou problematikou se mohou občané obracet na advokáta a notáře. - Popíše, jakou úlohu plní státní zastupitelství a policie. 		
<ul style="list-style-type: none"> - Vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů. - Na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejích všeobecných podmínek. - Rozezná, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení. - Ve svém jednání respektuje platné právní normy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Odliší soukromé a veřejné právo. - Uvědomí si odlišné postavení subjektů v soukromém a veřejném právu. - Vnímá občanské právo jako klíčovou kategorii práva soukromého. - Vysvětlí, jakou problematiku občanské právo upravuje. - Porozumí významu ochrany vlastnictví jako základnímu znaku demokratických systémů. 	<p>Soukromé právo</p> <p>Občanské právo</p>	<p>OSV</p> <p>VMEGS</p> <p>MuV</p> <p>MeV</p>

- Vyzdvihne význam práva na soukromé vlastnictví také pomocí konfrontace s historickým vývojem posledních 200 let.
- Vymezí obsah vlastnického práva.
- Objasní, jak vlastnictví věci vzniká a jak zaniká.
- Seznámí se s institucí dědictví, odliší dědictví ze zákona a dědictví na základě závěti.
- Seznámí se se základními typy smluv.
- Rozezná, zda konkrétní písemná smlouva splňuje všechny formální požadavky.
- Uvědomuje si význam závazků, které ze smlouvy pro obě strany vyplývají.
- Orientuje se v problematice reklamací v souvislosti se spotřebitelskými kupními smlouvami.
- Charakterizuje občanské soudní řízení jako významnou instituci ochrany občanských práv.
- Uvede na příkladech každodenního života, jaké případy občanské soudní řízení může řešit.

<ul style="list-style-type: none"> - Vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů. - Ve svém jednání respektuje platné právní normy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vymezí formální a obsahové náležitosti pracovní smlouvy. - Na konkrétním příkladu posoudí oprávněnost vzniku/zániku pracovního poměru. - Rozumí, kde hledat pomoc v případě ztráty zaměstnání. - Orientuje se v základních právech a povinnostech zaměstnanců a zaměstnavatelů. - Rozumí problematice délky pracovní doby, přesčasů a dovolených. - Orientuje se v problematice mzdy a jejích složek. 	Pracovní právo	OSV
<ul style="list-style-type: none"> - Rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postizitelnosti občanů. - Uvede příklady postihů trestné činnosti. - Rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení. - Uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují. 	<ul style="list-style-type: none"> - Odliší soukromé a veřejné právo, identifikuje klíčová odvětví veřejného práva. - Charakterizuje trestní právo hmotné a procesní. - Porozumí tomu, proč jsou určité typy jednání považovány za společensky škodlivé. - Rozliší trestný čin a přestupek. 	Veřejné právo Veřejné a trestní právo	OSV VMEGS MuV MeV

<ul style="list-style-type: none"> - Ve svém jednání respektuje platné právní normy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Charakterizuje různé interpretace trestu a je schopen o nich kriticky diskutovat. - Orientuje se v kategoriích trestů. - Popíše základní kategorie trestných činů dle současného trestního zákoníku. - Uvede, jak se zachovat, stane-li se svědkem trestného činu. - Orientuje se v problematice trestných činů spáchaných na dětech a mladistvých. - Zná podmínky trestní odpovědnosti. - Identifikuje, jaká problematika se řeší v rámci trestního řízení a odliší v tomto směru trestní řízení od řízení občanského. - Vysvětlí hlavní zásady trestního řízení a práva a povinnosti obžalovaného. - Odliší jednotlivé orgány činné v trestním řízení a ostatní účastníky. - Popíše průběh trestního řízení a principy, které během něj musí být dodrženy. 		
<ul style="list-style-type: none"> - Uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď. 	<ul style="list-style-type: none"> - Popíše, jakým způsobem může vzniknout pracovní poměr a kdo do něj může vstupovat. 	Soukromé právo	

<ul style="list-style-type: none"> - Uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti. - Objasní funkci odborů. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vymezí formální a obsahové náležitosti pracovní smlouvy. - Na konkrétním příkladu posoudí oprávněnost vzniku/zániku pracovního poměru. - Rozumí, kde hledat pomoc v případech ztráty zaměstnání. - Orientuje se v základních právech a povinnostech zaměstnanců a zaměstnavatelů. - Rozumí problematice délky pracovní doby, přesčasů a dovolených. - Orientuje se v problematice mzdy a jejích složek. 	Pracovní právo	OSV
<ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu. - Stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky. 	<ul style="list-style-type: none"> - Porozumí tvrzení, že základem ekonomického života je snaha o uspokojování potřeb. - Definuje pojmy „statky“, „služby“ a „náklady obětované příležitosti“. - Odliší od sebe jednotlivé ekonomické subjekty a jejich hospodářské cíle. 	<p>Ekonomický život společnosti</p> <p>Ekonomika, trh a ekonomové</p>	<p>EV</p> <p>VMEGS</p> <p>MeV</p>

- Popíše základní principy ekonomického chování subjektů.
- Charakterizuje fáze hospodářského procesu a odliší jednotlivé typy ekonomických systémů.
- Popíše trh jako místo střetávání nabídky a poptávky a vysvětlí zákon nabídky a poptávky.
- Demonstruje na konkrétních příkladech vlivy proměny poptávky a nabídky.
- Vysvětlí problematiku tržní rovnováhy / rovnovážné ceny.
- Porozumí významu konkurence pro tržní ekonomiku.
- Popíše, jak konkurence ovlivňuje nabídku a ceny a porozumí pojmu „tržní selhání“.
- Vysvětlí, jak je ideál konkurence v běžné praxi omezován (monopol, oligopol aj.).
- Charakterizuje ekonomii jako vědní disciplínu a zhodnotí, s ohledem na metody a předmět ekonomického poznání, problém spolehlivosti ekonomických poznatků.

MuV

	<ul style="list-style-type: none"> - Odliší mikroekonomii a makroekonomii. - Identifikuje konkrétní problémy, které ekonomie řeší. Uvědomuje si, jak její předmět výzkumu souvisí např. s politickým rozhodováním. - Orientuje se v klíčových směrech a osobnostech ekonomického myšlení. - Identifikuje některé zásadní sporné body řešené současným ekonomickým myšlením. 		
<ul style="list-style-type: none"> - Na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inlace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů. - Vysvětlí podstatu inflace a její důsledky pro příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit. - Objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vymezí faktory, které se podílejí na hospodářské vyspělosti státu. - Vysvětlí, o čem informuje makroekonomický ukazatel HOP a Jak se stanovuje. - Charakterizuje makroekonomické ukazatele: nezaměstnanost, inflace, obchodní bilance. - Popíše odlišné dopady inflace na úspory, věřitele, dlužníka, osobní příjmy. 	<p>Stát a ekonomika</p> <p>Národní ekonomika a role státu</p>	<p>VMEGS</p> <p>MuV</p>

- Objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu.- Rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje.- Uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti, a zažádá o sociální dávku, na niž má nárok.- Uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání především k dani z příjmu.	- Popíše dopady vyšší nezaměstnanosti na ekonomiku jako celek.- Odliší jednotlivé formy inflace a nezaměstnanosti.- Orientuje se ve vývoji inflace a nezaměstnanosti v ČR v posledních letech.- Popíše, jakou roli dnes hraje stát v rozvinutých ekonomikách.- Popíše, jaké základní problémy stát v ekonomické oblasti řeší.- Odliší jednotlivé formy hospodářské politiky.- Porozumí diskusi o míře zasahování současného státu do ekonomiky, resp. diskusi o konceptu tzv. sociálního státu.- Porozumí roli státního rozpočtu, tuto roli chápej v historických a širších souvislostech.- Identifikuje hlavní zdroje příjmů a nejvýznamnější výdaje současného státního rozpočtu.- Orientuje se v daňovém systému ČR.		

	<ul style="list-style-type: none"> - Zhodnotí sociální funkci státu, vymezí její motivaci, seznámí se však i s její možnou kritikou. - Popíše základní druhy dávek sociální podpory a ví, za jakých podmínek nárok na ně vzniká. - Popíše současný stav české ekonomiky s ohledem na zastoupení sektorů, odvětví a klíčové makroekonomické ukazatele. - Identifikuje a kriticky nahlíží vybrané ekonomické problémy ČR. - Charakterizuje proměnu české ekonomiky po roce 1989. 		
<ul style="list-style-type: none"> - Rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější. - Uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a Jak požádat o živnostenské oprávnění. - Analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zhodnotí význam podnikání pro moderní společnost. - UVědomí si souvislost ekonomické apolitické svobody. - Vymezí základní znaky podnikání a ví, jaké kroky jsou nutné k zahájení podnikání. 	<p>Ekonomika a my</p> <p>Podnikání a zaměstnání</p>	<p>OSV</p> <p>MeV</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Posoudí výhody a rizika podnikání ve srovnání se zaměstnáním, 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifikuje cíle podnikání, které současně neomezuje jen na zisk. - Odliší jednotlivé typy obchodních společností. - Odliší jednotlivé typy podnikání. - Vymezí živnost a její druhy. - Porozumí roli, kterou má marketing jak pro podnikání, tak i pro samotné zákazníky. - Odliší jednotlivé marketingové nástroje. - Vymezí reklamu jako jeden z marketingových nástrojů a odliší její jednotlivé funkce. - Rozumí, jak reklama ovlivňuje rozhodování spotřebitelů. - Identifikuje klamavou reklamu. - Rozliší vzájemné výhody a nevýhody postavení podnikatele a zaměstnance. 		
<ul style="list-style-type: none"> - Rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti. - Navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit přebytkovým rozpočtem domácnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zhodnotí význam racionálního plánování a kontroly osobních financí. - Rozliší s pomocí konkrétních modelových situací pravidelné a mimořádné výdaje domácností. 		<p>OSV</p> <p>VMEGS</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank. - Využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních bankovních a telekomunikačních technologií. - Ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku. - Navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky, vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč. - Uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů. - Používá nejběžnější platební nástroje. - Na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu). 	<ul style="list-style-type: none"> - Objasní termín „spotřební koš domácností“. - Uvědomuje si potřebu finanční připravenosti na mimořádné životní situace (existence finanční rezervy). - Porozumí roli bankovníctví v ekonomice. - Identifikuje hlavní role a činnosti komerčních bank. - Popíše roli centrální banky (ČNB) v bankovním systému ČR. - Odliší instituce, které poskytují úvěr, a ty, které poskytují možnosti investování. - Vymezí pojem „finanční trh“ a popíše, jak je finanční trh v ČR regulován. - Charakterizuje cenné papíry a jejich funkci v ekonomice. - Objasní funkci akcií. - Popíše základní principy vývoje cen akcií. 	<p>Finanční trh a finanční instituce</p>	<p>MuV</p> <p>MeV</p>
---	---	---	-------------------------------------

	<ul style="list-style-type: none"> - Zhodnotí možná rizika a možný zisk plynoucí z investování do akcií a dluhopisů. 		
<ul style="list-style-type: none"> - Navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.). - Vybere nejvhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč. - Vybere nejvhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby. - Navrhne jak řešit schodkový rozpočet domácnosti. - Vybere nejvhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení. - Vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN . 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvědomí si, v čem spočívá význam spoření a investic pro osobní finance. - Porozumí vztahu rizika, likvidity a výnosu u jednotlivých forem investování/spoření. - Posoudí, který konkrétní investiční/spořicí produkt je pro něj nejvhodnější vzhledem k požadavkům na výnos/přístup k prostředkům. - Orientuje se v problematice bankovních účtů a bezhotovostního platebního styku. - Odliší investice fyzické od finančních. - Uvědomuje si, jaké problémy může představovat nadměrné zadlužení, resp. předlužení. - Rozumí pojmům „úvěr“ „nákup na splátky“ a „RPSN“. 	<p>Peníze a my</p>	<p>OSV</p> <p>MeV</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Porovná základní úvěrové produkty a identifikuje instituce, které je nabízejí. - Posoudí rizikovost konkrétní nabídky úvěru. 		
--	---	--	--

Základy společenských věd			
ročník: septima			
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY PODLE RVP G	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Mezinárodní vztahy a jejich aktéři Mezinárodní vztahy			
<ul style="list-style-type: none"> • Mezinárodní vztahy • Suverenita • Zahraniční politika státu • Diplomacie • Mezinárodní konflikty a spolupráce • Mezinárodní právo 	<ul style="list-style-type: none"> • Posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky. • Uvažuje o konfliktech s ohledem na historickou zkušenost Evropy. • Vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Porozumí termínu mezinárodní vztahy ve smyslu konkrétní reality. • Charakterizuje proměnu mezinárodního prostředí ve 20. století. • Objasní pozici státu jako hlavního aktéra mezinárodních vztahu. • Charakterizuje vědecký obor mezinárodních vztahů. • Odliší pozice jednotlivých teoretických proudů vědeckého oboru mezinárodní vztahy. • Porozumí rolí a cílům zahraniční politiky státu. • Popíše, jak vzniká zahraniční politika v demokratickém režimu. 	<p>MuV</p> <p>OSV</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Chápe diplomacii jako klíčový prostředek zahraniční politiky státu. • Zná situace, kdy může očekávat pomoc v zahraničí od orgánu zahraničního zastoupení české republiky. • Identifikuje hlavní příčiny konfliktů v mezinárodním prostředí. • Chápe mezinárodní spolupráci jako prostředek prevence mezinárodních konfliktů. • Porozumí motivaci a významu právní regulace mezinárodního prostředí. • Chápe proměny právní regulace mezinárodního prostředí v historických souvislostech. • Seznámí se podrobněji s mezinárodními smlouvami jako s klíčovým pramenem mezinárodního práva. 	
Mezinárodní vztahy a jejich aktéři Mezinárodní organizace			
<ul style="list-style-type: none"> • Mezinárodní organizace • Organizace spojených národů struktura a aktivity 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede příklady činností některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství. • Vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Chápe mezinárodní organizace jako důležité hráče na současném mezinárodním poli. • Identifikuje možné cíle a funkce dnes existujících mezinárodních organizací. 	

<ul style="list-style-type: none"> • Rada bezpečnosti OSN • Severoatlantická aliance • Česká republika jako člen NATO • Mezinárodní ekonomické organizace • Světová obchodní organizace • Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj 		<ul style="list-style-type: none"> • Porozumí cílům OSN v souvislosti s událostmi druhu poloviny 20. a počátku 21. stuleni. • Orientuje se v základní struktuře OSN. • Porozumí historickým souvislostem vzniku a fungování NATO. • Zhodnotí pozici NATO v současných mezinárodních vztazích. • Porozumí ekonomickému rozměru procesu globalizace a pochopí jej jako motivaci pro ekonomickou spolupráci a integraci na mezinárodním poli. • Rozlišuje cíle a účel existence Světové banky a Mezinárodního měnového fondu. • Charakterizuje Světovou obchodní organizaci. • Zhodnotí vliv mezinárodních organizací jako OECD, OBSE, Rada Evropy a OPEC na mezinárodním poli. 	
Evropská integrace a Evropská unie Zdroje a průběh evropské integrace			
<ul style="list-style-type: none"> • Myšlenka a dějiny evropské integrace • Hlavní osobnosti a ideje evropského integračního procesu 	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy. • Rozlišuje funkce orgánů Evropské unie a uvede příklady jejich činnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Porozumí základní motivaci evropské integrace, chápe ji v historických souvislostech. • Seznámí ses klíčovými příspěvky na poli tzv. evropské myšlenky. 	

<ul style="list-style-type: none"> • Euroatom, Evropské společenství uhlí a oceli, Evropské hospodářské společenství, Evropské společenství • Maastrichtská smlouva a vznik Evropské unie • Měnová unie a jednotná měna • Proces rozšiřování Evropské unie 	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kultu mí tradicí; zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování. 	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v klíčových bodech procesu evropské integrace od momentu vytvoření ESUO po Lisabonskou smlouvu. • Orientuje se v diskusi provázející evropský integrační proces. • Popíše proces postupného rozšiřování evropské integrační myšlenky — přechod od hospodářské spolupráce k politické unii. • Objasní, v čem spočívá podstata měnové unie a jednotné evropské měny. 	
Evropská integrace a Evropská unie Struktura a politika Evropské unie			
<ul style="list-style-type: none"> • Evropský parlament • Evropská rada • Rada Evropské unie • Evropská komise 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje funkce orgánu Evropské unie a uvede příklady jejich činnosti. • Posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci Evropské unie uplatňovat svá práva. 	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v systému klíčových orgánu Evropské unie. • Vymezí cíle, pravomoci a složení jednotlivých orgánů. • Zhodnotí vliv členských zemí Evropské unie na její chod. • Identifikuje klíčové cíle, k nimž politiky Evropské unie směřují. 	

<ul style="list-style-type: none"> • Evropský účetní dvůr • Evropský soudní dvůr • Tvorba politik Evropské unie • Rozpočet Evropské unie 		<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje cíle, prostředky a aktuální stav společné hospodářské, měnové, sociální, zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie. • Popíše proces přijímání rozhodnutí a tvorby politik v Evropské unii. • Identifikuje vybrané sporné body společné politiky Evropské unie. 	
Evropská integrace a Evropská unie Členství v EU			
<ul style="list-style-type: none"> • Právo Evropské unie • Princip subsidiarity • Členství v Evropské unii • Evropské občanství • Pozice státu v Evropské unii • Česká republika jako člen Evropské 	<ul style="list-style-type: none"> • Posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci Evropské unie uplatňovat svá práva. • Uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí. 	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v systému evropského práva, je schopen odlišit jeho jednotlivé složky a klíčové právní instituce Evropské unie. • Zhodnotí vztah evropského a národního práva. • Porozumí vztahu členského státu a Evropské unie. • Posoudí instituci evropského občanství, uvede konkrétní příklady uplatnění práv občanstvím souvisejících. • Zhodnotí pozici České republiky v Evropské unii. • Identifikuje dopady členství České republiky v Evropské unii na klíčové oblasti: ekonomická situace, právní systém, práva a možnosti občanů. 	VMEGS

unie • Čeští občané a jejich vztah k Evropské unii		• Seznámí se s diskusí kolem členství České republiky v Evropské unii, nevnímá artikulované postoje stran nekriticky.	
Současná mezinárodní situace Mezinárodní vztahy na počátku 21. století			
• Vývoj mezinárodního systému podruhé světové válce • Polarita mezinárodního systému ve 20. století • Charakteristiky současného mezinárodního systému • Nová bezpečnostní rizika • Hrozby a konflikty v současném mezinárodním systému	• Uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku. • Charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty. • Uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky.	• Orientuje se v proměnách mezinárodního systému po roce 1945. • Zhodnotí současný stav mezinárodních vztahů s ohledem na jeho specifika a nové aktéry. • Identifikuje nové výzvy či hrozby, které současná mezinárodní situace přináší. • Aplikuje terminologii mezinárodních vztahů na situaci současného mezinárodního systému. • Identifikuje konkrétní konfliktní oblasti dnešního světa. • Nahlíží pozici Evropy v souvislostech současných mezinárodních vztahů.	

		<ul style="list-style-type: none"> • Posuzuje konkrétní problémy mezinárodních prostředí ve vztahu k budoucnosti. • Rozliší supervelmoci/velmoci současného světa, posoudí jejich pozici v mezinárodních vztazích. 	
Současná mezinárodní situace Česká republika v současném světě			
<ul style="list-style-type: none"> • Střední Evropa v mezinárodněpolitických vztazích • Vývoj mezinárodní pozice ČSFR/ČR po roce 1989 • Postavení České republiky v současných mezinárodních vztazích • Pozice České republiky v mezinárodních organizacích • Tvorba zahraniční politiky České republiky • Hlavní zahraničněpolitické cíle České republiky 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty. • Popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí; zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotí specifickou pozici středoevropského prostoru v dějinách mezinárodních vztahů. • Chápe Českou republiku jako součást středoevropského prostoru, české dějiny vnímá v kontextu složité historie tohoto regionu. • Identifikuje faktory ovlivňující pozici České republiky v mezinárodních vztazích. • Orientuje se v proměnách postavení Československa! České republiky v mezinárodních vztazích po roce 1945. • Charakterizuje současné postavení české republiky na mezinárodním poli. • Charakterizuje hlavní ideové základy zahraniční politiky České republiky. • Popíše proces tvorby zahraniční politiky České republiky. 	VMEGS
Současná mezinárodní situace Globální problémy a rizika			

<ul style="list-style-type: none"> • Globalizace a globální provázanost světa • Globální problémy, rizika a globální spolupráce • Nejvýznamnější bezpečnostní rizika dnešního světa • Nerovnoměrnost v ekonomickém vývoji • Světový populační vývoj a migrační problematika • Globální problémy životního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky. • Vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje. • Objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí; objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě. 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje současný globální systém, současný stav chápe jako důsledek dějinného vývoje. • Zhodnotí nová rizika, která na mezinárodním poli přináší proces globalizace, tato rizika je schopen je kategorizovat. • Identifikuje klíčové bezpečnostní hrozby dnešního světa a jejich možný vývoj v blízké budoucnosti. • Zhodnotí zdroje a širší důsledky nerovnoměrnosti ekonomického vývoje světa. • Identifikuje problémy spojené s celosvětovým demografickým vývojem. • Identifikuje nejvýznamnější ekologické hrozby, představující ohrožení pro nejbližší desetiletí, a jejich konkrétní dopady. 	<p>VMEGS</p> <p>EV</p>
<p>Náboženství a náš život</p> <p>Náboženství a náboženské systémy</p>			

<ul style="list-style-type: none"> • Religionistika jako vědní disciplína • Znaký náboženské víry • Víra a ateismus • Role náboženství v životě jedince a společnosti • Judaismus • Antisemitismus a šoa • Křesťanství • Vztah mezi judaismem a křesťanstvím • Katolictví, protestantismus a pravoslaví • Pozice církve v křesťanství • Křesťanství v České republice • Islám 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti, rozezná projevy sektářského myšlení. • Objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje vý- znamných postkoloniálních rozvojových zemí; objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uvědomuje si komplikovanost a mnohvrstevnost termínu „náboženství“ • Posoudí význam náboženství pro jedince. • Vymezí religionistiku jako vědní disciplínu s ohledem na její předmět, metody a možno přístupy. • Seznámí se se základní typologií náboženství. • Orientuje se v základních pojmech a institucích náboženství. • Charakterizuje základní znaky judaismu. • Porozumí sepětí etnického a náboženského prvku v judaismu. • Seznámí se s klíčovými mezníky vzniku a formování křesťanství. • Pochopí sepětí evropské kultury a civilizace s křesťanstvím. • Charakterizuje v základních bodech křesťanské náboženství. • Posoudí pozici křesťanství v současné Evropě. • Charakterizuje základní znaky islámu. 	<p>VMEGS</p> <p>MuV</p> <p>OSV</p>
---	---	--	------------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Buddhismus • Hinduismus • Sekty a nová náboženská hnutí • Náboženský fundamentalismus 		<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje základní znaky hinduismu. • Charakterizuje základní znaky buddhismu. • Seznámí ses problematikou západní percepce buddhismu a východních náboženství. • Porozumí fenoménu nových náboženských hnutí. • Zhodnotí problematiku náboženských sekt. 	
Ontologie Otázky a odpovědi filozofie			
<ul style="list-style-type: none"> • Základní filozofické otázky • Klíčové disciplíny filozofie • Platónský trojúhelník • Metoda ve filozofii • Myšlenkové experimenty 	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění uchopení skutečnosti a člověka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Představí základní vymezení filozofie a jejích klíčových disciplín. • Popíše, jak se měnila hlavní témata a zaměření filozofie. • Seznámí ses vybranými pohledy filozofů na cíl a předmět filozofie. • Uvědomuje si specifičnost metod filozofického zkoumání. • Identifikuje problémy, které stojí před filozofií s ohledem na její předmět a metod. • Charakterizuje klíčové metody filozofie. 	
Ontologie Základní ontologické pojmy			

<ul style="list-style-type: none"> • Jsoucno • Aristotelova systematická filozofie • Realismus a nominalismus • Materialismus • Platonovo pojetí podstaty skutečnosti • Idealismus jako ontologická koncepce • Monismus, dualismus a pluralismus • Mysl a duše jako filozofický problém • Filozofický obrat k subjektu • Dualismus duše a těla 	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka. • Rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení. 	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní, proč je odpovědná otázka po mnohosti podstat skutečnosti nejednoznačná a problematická. • Uvede Aristotelovy kategorie jsoucna. • Charakterizuje realistický a nominalistický postoj ve sporu o univerzálie. • Uvede příklady monistické, dualistické a pluralistické koncepce skutečnosti. • Vysvětlí Aristotelovu kritiku Platonova učení. • Rozliší mezi idealistickým a materialistickým pojetím světa. • Porozumí, proč je problematika duše/mysli pro dějiny filozofie zásadní. • Identifikuje hlavní rozdíly mezi Platonovou a Aristotelovou teorií duše. • Vysvětlí, jak a proč se téma mysli stává centrem novověké filozofie. • Odliší od sebe dualistickou a monistickou koncepci duše/mysli a těla. 	
--	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> Filozofie mysli ve 20. století: behaviorismus, funkcionalismus, teorie identity 		<ul style="list-style-type: none"> Porozumí hlavním argumentům v diskusi na téma vztahu těla a mysli. Objasní povahu vztahu mezi myslí, vědomím a jedinečnou lidskou identitou. 	
Epistemologie Znalost			
<ul style="list-style-type: none"> Znalost jako téma epistemologie Znalost apriori a aposteriori Pravda jako ideální cíl poznání Proměny epistemologického tázání Subjektivismus, skepticismus a objektivismus v epistemologii Teorie poznání v postmoderní filozofii Zdroje poznání a zdůvodnění 	<ul style="list-style-type: none"> Objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka. Rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení. 	<ul style="list-style-type: none"> Vymezí filozofickou disciplínu epistemologie, její předmět, klíčová témata. Popíše historické proměny epistemologického tázání. Identifikuje problémy spojené s otázkou ospravedlnění našeho přesvědčení. Seznámí se s různými interpretacemi pozice subjektu v procesu poznání. Porozumí pojmům „subjektivismus“, „objektivismus“, „realismus“ a „idealismus“ ve vztahu k teorii poznání. Identifikuje základní teorie ospravedlnění — internalismus vs. externalismus. Chápe hledání zdroje poznání jako klíčové téma epistemologie. Rozliší empirický a racionalistický postoj k poznání. 	

• Racionalismus a empirismus		• Seznámí ses vybranými příklady řešení problému zdrojů poznání v moderní filozofii	
Epistemologie			
Metoda			
<ul style="list-style-type: none"> • Metoda jako téma filozofie • Strukturalismus a hermeneutika • Analýza a syntéza • Indukce a dedukce • Obrat k jazyku ve filozofii 20. století • Výroková logika • Argumentace a argumentační etika 	<ul style="list-style-type: none"> • Objasni podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofe, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka. • Rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení. Eticky a věcně správně argumentuje v dialogu diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje problémy řešené filozofií v souvislosti s otázkou: Jak znalost získat? • Seznámí ses klíčovými metodologickými koncepcemi a principy novověké a moderní filozofie. • Porozumí termínu „obrat k jazyku“ hodnotí jej v kontextu dosavadního vývoje filozofie. • Zhodnotí význam logiky pro dosažení spolehlivého poznání. • Identifikuje základní principy formálně správné, férové a etické argumentace. 	OSV
Etika			
Etika a svoboda			

<ul style="list-style-type: none"> • Etika jako vědecká disciplína • Etika a morálka • Empirická etika • Metaetické teorie • Naturalistický omyl • Problematika svobodné vůle • Determinismus a indeterminismus • Voluntarismus • Svědomí 	<ul style="list-style-type: none"> • Posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem <p>a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost</p> <p>základních etických pojmů a norem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických <p>otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vymezí etiku, jako vědní obora charakterizuje její jednotlivé subdisciplíny. • Charakterizuje empirickou etiku a její přístup k etickým tématům. • Rozlišuje jednotlivé metaetické teorie na základě způsobu zdůvodnění etických soudů. • Porozumí významu otázky svobodné vůle pro další uvažování o lidském jednání. • Rozlišuje determinismus, indeterminismus, kompatibilismus a inkompatibilismus. • Chápe lidskou vůli jako jeden z hlavních předpokladů morálního jednání. • Identifikuje, jakou roli hraje svědomí při morálním rozhodování jedince. 	OSV
Etika Dobro			
<ul style="list-style-type: none"> • Etika normativní 	<ul style="list-style-type: none"> • Posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem 	<ul style="list-style-type: none"> • Odlišuje východisko deontologických a teleologických etik při hledání odpovědí na otázku: Dle čeho posuzovat lidské jednání? 	OSV

<ul style="list-style-type: none"> • Etika deontologická a etika 	<p>a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotí možné komplikace související s posuzováním jednání dle úmyslu, obecných principů či dle následků. 	
<p>Teleologická</p>	<p>základních etických pojmů a norem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje etickou koncepci Immanuela Kanta apozici utilitarismu. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Etika ctnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje racionalistické a náboženské zdůvodnění morálky. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Utilitarismus a hédonismus 	<p>otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje důsledky jednotlivých forem morálních zdůvodnění pro konkrétní lidské jednání a rozhodování. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Náboženské, racionální a sociobiologické zdůvodnění morálky • Axíologie • Etický relativismus 		<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje, jakou roli hrají hodnoty v morálce a v etické teorii. 	
Etika			
Aplikovaná etika			
<ul style="list-style-type: none"> • Aplikovaná etika 	<ul style="list-style-type: none"> • Posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Seznámí ses jednotlivými obory aplikované etiky a popíše vztah mezi etikou obecnou a aplikovanou. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Bioetika a lékařská etika 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezентuje na vybraných příkladech problém mravního posuzování. 	

<ul style="list-style-type: none"> • Praktická etika • Osoba a identita 	<p>myšlení. Zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje zásadní otázky řešené bioetikou, etikou médií a environmentální etikou. • Zamýšlí se nad konkrétními etickými problémy, posuzuje je z různých hledisek, uvědomuje si složitost jejich řešení. 	
---	--	---	--